

juist beginsel om met zoo weinig mogelijke middelen iets te scheppen. Maar dan moeten die middelen dan ook uiterst krachtig en expressief zijn; die van Chabot zijn het, naar mijn meening, echter niet en het geheel blijft voor mij een bedenksel, waaraan de ontroering vreemd is gebleven.

Er is ook bouwbeeldhouwwerk van Zijl en ook van Willem Brouwer, die telkens weer verrast door mooie vondsten op dit gebied; welke wonderlijk-vlammende kleuren weet hij in zijn oven te doen ontstaan! En dan is er klein werk, dat knap is van Ch. Vos, IJsendraat, van de Winkel, Mari Andriessen, Mej. Kosterthoe Schwartzberg en nog anderen. Helaas ontbreken J. Rådecker, van den Eynde en Hildo Krop. Wel is er A. Rådecker met een relief-buste van een „Slaaf” en een archaisch plompe vrouwenfiguur, een beetje gewild en niet erg overtuigend.

J. SLAGTER.

MORITZ MINKOWSKI IN DE AMSTERDAMSCH E ATELIER S VOOR BINNENHUISKUNST.

Na Petrograd, Londen, Parijs, den Haag, exposeert Minkowski nu in Amsterdam. — Een Joodsche schilder uit Polen. Hij is in 1881 te Warschau geboren, werd ten gevolge van ziekte op driejarigen leeftijd doofstom, bezocht een doofstommeninstituut, kende reeds jong z'n roeping, werkte vier jaar te Krakau aan de Academie voor Beeldende kunsten en woont thans te Parijs.

Maar al dat is bijomstandigheid. Eens en voorgoed heeft Minkowski het merkwaardige Joodsche leven van zijn geboorteland gezien, het behouden en het medegevoerd, waar hij ook ging. En dat leven is nu dat van z'n fantasie geworden. Naar dit leven keert hij steeds weer en van daar brengt hij de belangwekkende doeken mede, die nu voor ons staan. Het is in waarheid een wereld en het zijn geen apartheden, die Minkowski beeldt.

Heel dit werk is een groote eenheid, en het kleur-timbre, dat al die doeken eigen is, materialiseert die eenheid des geestes. Het is het timbre van tusschen grijs en vleeschkleur, waarin hij de ghetto-tafereelen, die hij schildert, hult, het grijs van het hopeloos bestaan, dat in het naakte vleesch getrokken is. — Minkowski's kunst is ghettokunst, die overeenkomt met de letterkunde der Oostersch-Joodsche wereld. Zij is onder-individueel, en teekent de mensch als massawezen, of bovenindividueel en schildert hem als type, als vertegenwoordiger van een bepaalde schoonheid. Individueel met heel het vive, boeiende, geconcentreerde, dat het individu kenmerkt, is Minkowski's kunst niet. Maar daar tegenover heeft ze de verheid, de wijdheid van het algemeene. Soms is het een treuren in kleur, dan weer een mijmeren in kleur.